

РЕШЕНИЕ

№ 310

гр. Пловдив, 20.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова
Каличкова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова като разГ. докладваното от Надежда Ив. Желязкова Каличкова Въззивно търговско дело № 20225001000215 по описа за 2022 година

Производство по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Обжалвано е решение № 1 от 10.01.2022г., постановено по т.д.№ 53 по описа за 2021г. на ОС К., в частта, с която е уважен предявеният от ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН ***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 иск и е осъдена ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А да й заплати сума от 40 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния брат Д.Т.И.в, настъпила в резултат на ПТП, станало на 03.05.2016г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.04.2018г. до окончателното ѝ изплащане и в тежест на ответника са възложени разноски.

Решението е обжалвано от ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А, представлявана от изпълнителните директори М.Г. и П.Д., чрез юрисконсулт Р.Ч. с твърдения за незаконосъобразност, поради допуснати съществени процесуални нарушения и нарушения на материалния закон, а искането отправено до въззивния съд е решението в обжалваната част да бъде отменено и постановено друго, с което иска отхвърлен. Претендира присъждане на разноски за двете инстанции.

В срока за отговор е постъпил такъв от ищцата ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН ***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 чрез адв. Я.С., с който жалбата е оспорена като неоснователна, а искането е оспореното съдебно решение да бъде потвърдено. Претендира разноски.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства – поотделно и в тяхната съвкупност и при съобразяване предметните предели на въззивното производство, намери за установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по иск на ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН

***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 срещу ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А с правно основание чл. 226, ал.1 КЗ отм. ДВ бр. 102 от 29.12.2015г. вр. с §22 от ПЗР на КЗ. Твърденията в исковата молба, на които са основава иска се свеждат до следното: на 03.05.2016г. В.Н.П. при управление на моторно превозно средство – лек автомобил марка „Б.“, модел ** с рег. № *** при движение по бул. Б. на кръстовище, образувано с ул. „О.“ /кръстовище В./ с посока на движение от Автогара „****“ към кв. „Г.“ нарушил правилата за движение – чл. 21, ал.1 ЗДвП и чл. 119, ал.1 ЗДвП и причинил смъртта на брат й Д.Т.И.в. Сочи, че за станалото е образувано НОХД № 9/2017г. по описа на ОС К., приключило с присъда № 1 от 15.02.2017г., с която подсъдимия В.Н.П. е признат за виновен в това, че на 03.05.2016г. в гр. К. на бул. Б., кръстовище „В.“ при управление на МПС – лек автомобил марка „Б.“, модел ** с рег. № *** е нарушил правилата за движение по чл. 21, ал.1 ЗДвП, забраняващ на водача на ППС от категория „В“ при избиране скоростта на движение да превишава 50 км./ч. и по чл. 119, ал.1 ЗДвП, задължаващ водача на нерелсово пътно превозно средство при приближаване на пешеходна пътека да пропусне стъпилите на пешеходната пътеки или преминаващи по нея пешеходци като намали скоростта и спре и по непредпазливост е причинил смъртта на Д.Т.И.в, като деянието е извършено на пешеходна пътека, поради което и му е наложено съответно наказание. Коментираната присъда е стабилизирана след проведен инстанционен контрол на 29.05.2018г. с решение № 129 от 29.05.2018г. по НД № 413/2018г. на ВКС, Първо нак. отд., с което е установено наличието на пряка причинна връзка между станалото ПТП и настъпилата, вследствие травматичните увреждания, причинени при същото, смърт на Д.Т.И.в. Ищцата твърди, че гражданската отговорност на виновния водач е застрахована при ответното дружество, както и че смъртта на брат й е причинила болка и страдания, тъй като връзката им се характеризирала с изключителна привързаност - той полагал грижи за нея и нейното дете, тъй като приживе нямал свое, а такова му се родило едва след смъртта му; заявява, че са подържали ежедневна връзка, поради което и определя същата като изключително силна, трайна и дълбока и независимо, че от деянието са изминали пет години, все още не може да се отърси от загубата и кошмара, който приживява и който ще я съпътства до края на живота. Въз основа на изложеното, ищцата настоява, съдът да постанови решение, с което да осъди ЗК „Л.“ АД да й заплати сумата от 50 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени вследствие настъпилата на смърт на нейния брат Д.Т.И.в, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 03.05.2016г. до окончателното й заплащане. Претендира разноски.

Ответникът – ЗК „Л.“ АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А, представляван от юрисконсулт Р.Ч. е депозирал писмен отговор в срока по чл. 367 ГПК, с който твърди, че иска е процесуално допустим, но неоснователен, поради липса на активна процесуална легитимация за предявилия го. Оспорва наличието на твърдяната в исковата молба родствена връзка между ищцата и починалото лице; оспорва и наличието на елементите от фактическия състав на неправомерното увреждане. Навежда възражение за изключителен принос у пострадалия, като твърди, че се е движил по пътното платно по начин и на място, когато това не е било безопасно, а евентуално и за съпричиняване на настъпилия вредоносен резултат. Оспорва иска и по размер, а по отношение на законна лихва прави възражение за изтекла погасителна давност.

В срока по чл. 372, ал.1 ГПК ищеца е депозирал допълнителна искова молба, с която оспорва всички възражения на ответника като неоснователни. Твърди, че особената връзка между нея и брат й е обоснована от факта, че тя е била разведена и именно брат й е замествал фигурата на мъж в семейството, както и на баща в семейството, който е полагал грижи и за детето й. Оспорва наведените възражения за съпричиняване вредоносния резултат, евентуално за изключителен принос, като се позовава на чл. 300 ГПК. Оспорва и възражението за давност по отношение на вземането за законната лихва върху

претендираното обезщетение.

Постъпил е допълнителен отговор на допълнителната искова молба, с който ответника поддържа наведените от него възражения в отговора на исковата молба.

С влязла в законна сила присъда, постановена по НОХД № 9/2017 г. обвиняемия В.Н.П. е признат за виновен в това, че на 03.05.2016г. в гр. К. на бул. Б., кръстовище «В.» при управление на МПС – лек автомобил «Б.» с рег. № *** е нарушил правилата за движение по чл. 21, ал.1 ЗДвП, забраняващ на водача на пътно превозно средство от категория «В» при избиране скоростта на движение в населено място да превишава 50 км/ч и по чл. 119, ал.1 ЗДвП задължаващ водача на нерелсово ППС при приближаване към пешеходна пътека да пропусне стъпилите на пешеходна пътека или преминаващите по нея пешеходци като намали скоростта или спре и по непредпазливост е причинил смъртта на Д.Т.И.в ЕГН *****, за което му е наложено съответното наказание.

Не се спори, че гражданската отговорност на В.Н.П. е била застрахована към датата на станалото ПТП при ответното дружество, което се установява и от представената от ответника в заверен препис застрахователна полица за сключена застраховка «Гражданска отговорност» - л.94.

От преставеното удостоверение за родствени връзки изх. № 18 от 16.04.2021г. на Община К. се установява, че ищцата е сестра на починалия, вследствие ПТП - то Д.Т.И.в.

Спорният между страните във въззивното производство факт е очертан от посоченото във въззивната жалба и се свежда до това активно материално правно легитимирана ли е ищцата да получи обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на нейния брат т.е. дали ли е изключителност в отношенията им, изразяваща се в трайна и дълбока емоционална връзка с починалия, вследствие която да са търпели продължителни болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени.

Възражението на жалбоподателя за допуснато от първоинстанционния съд нарушение на материалния закон, изразяващо се в неправилност на извода за липса на основание за присъждане на обезщетение в полза на ищцата е основателно. В качеството на свидетели в проинстанционното производство са разпитани Х.Г.В., без родство и особени отношения със страните и майката на ищцата М.В. И., чиито показания съдът цени с приложението на чл. 172 ГПК и кредитира като отчита, че са подкрепени от останалите събрани по делото доказателства и конкретно показанията на св. В.. Всъщност и двамата свидетели разкриват отношения между ищцата и нейния брат, типични за отношенията брат/сестра в българското семейство – на близост, взаимопомощ и уважение. За неустановено съдът приема твърдението на ищцата, че отношенията с брат й следва да се преценяват като такива, които покриват изискванията на отношения, заместващи мъжа в семейството на ищцата, която е била разведена. В духа на общоприетите традиции в българското семейство е именно поведението, което свидетелите разкриват по отношение на оказваната от брата на ищцата помощ и конкретно при изнасянето ѝ от жилището и пренасяването на багажа, за което данни се съдържат в показанията на св. В.а, съответно за това, че винаги, когато Е. имала нужда от «мъжка ръка» разчитала на помощ от нейния брат – вж. показанията на св. И.. Вярно е твърдението на жалбоподателя, че не всяка установена връзка на близост, съществуваща между родственици оправдава и обосновава тяхната активна материално правна легитимация да търсят обезщетение от смъртта на техния родственик.

С ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС се прие, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд, **и по изключение** всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се

присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В мотивите на коментираното ТР е разяснено, че най-близките на починалия се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД. От гледна точка на чл.52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, *ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките*. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породят особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките на починалия или вместо тях, в случай, че те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт. Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им по правило се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато, поради конкретни житейски обстоятелства, привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия. Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни, като интензитет и продължителност, морални болки и страдания.

Изводът е, че с коментираното ТР е изоставена досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди, но това не означава, че е предоставена неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта. Дадените разяснения в мотивната част на ТР сочат, че е изрично поставеното изискването за изключение, породило връзка, трайна и дълбоко емоционална, *отличаваща се от обичайната*.

В конкретният случай е предявен иск от сестра на починалия, по отношение на които родственици не може да се приеме, че е установено наличието на трайна и дълбока емоционална връзка, отличаваща се от обичайната връзка брат и сестра. От събраните гласни доказателства се установява, че ищцата и нейния брат са били много близки, често излизали на разходки и се виждали ежедневно, както и че същите разчитали на помощ и подкрепа, които взаимно си оказвали, а също и факта, че ищцата е променен човек – затворена в себе си и силно страдаща след смъртта на своя брат. Така установените факти разкриват нормални семейни отношения, които по никакъв начин не се отличават с изключителност, в който смисъл е изискването на коментираните разяснения дадени с ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, поради което и следва да се приеме, че не е установена една от предпоставките за основателност на предявения иск, което е достатъчно да мотивира извод за неговата неоснователност.

Не до същите правни изводи е достигнал и решаващия първоинстанционен съд, поради което и постановеното от него решение като незаконосъобразен отговор на повдигнатия спор следва да бъде отменено и постановено друго, с което предявения иск бъде отхвърлен.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция на ЗК «Л.» АД се дължат разноски, които за въззивната инстанция, съгласно приложения списък на разноските по чл. 80 ГПК представляват юристконсултско възнаграждение и държавна такса в размер на 1050 лв. и които следва да се възложат в тежест на ищцата. За първата инстанция, съгласно приложения списък на разноските, тези направени от ответника са в размер на 550 лв., от които са присъдени 110 лв. с първоинстанционното решение, съразмерно с отхвърлената част от иска, в която част решението не е обжалвано и след приспадането им на ЗК «Л.» АД се дължат още 440 лв., които следва да се възложат в тежест на ищцата.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1 от 10.01.2022г., постановено по т.д. № 53/2021г. по описа на Окръжен съд К., в обжалваната част, с която ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А е осъдена да заплати на ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН ***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 сумата от 40 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния брат Д.Т.И.в, настъпила в резултат на ПТП, станало на 03.05.2016г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.04.2018г. до окончателното ѝ изплащане и в тежест на ответника са възложени разноски.

КАТО ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН ***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 против ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А иск да бъде осъден ответника да ѝ заплати сума от 40 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния брат Д.Т.И.в, настъпила в резултат на ПТП, станало на 03.05.2016г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.04.2018г. до окончателното ѝ изплащане.

В останалата част решението като необжалвано е влязло в законна сила.

ОСЪЖДА ЕЛ. Т. ИВ. ЕГН ***** с адрес гр. К., ул. М.М. № 4 да заплати на ЗК „Л.“ АД ЕИК *** със седалище и адрес на управление гр. С., бул. С. № 67 А сума в размер на 1050 лв., представляваща направени разноски по заплащане на държавна такса и юристконсултско възнаграждение за въззивната инстанция, както и сума в размер на 440 лв., представляваща направени разноски пред първата инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл.280, ал.1 ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____